

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Ը**

2016 թվապահի մարտի 18-ին երեգանոիս սսոնագրվաո՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ՀԱՅ-ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔ-ՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿԵՑՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ, ԱՆՁԵՌՆՄԽԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

3 հունիսի 2016թ.

Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Գ. Հարությունյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ա. Գյուլումյանի, Ֆ. Թոխյանի, Ա. Թունյանի, Ա. Խաչատրյանի (զեկուցող), Վ. Հովհաննիսյանի, Հ. Նազարյանի, Ա. Պետրոսյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝ Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ՝ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարի տեղակալ Հ. Մխիթարյանի,

համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 25, 38 և 72-րդ հոդվածներին,

դրնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2016 թվականի մարտի 18-ին Երևանում ստորագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության

և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության միջև հայ-ռուսական մարդասիրական արձագանքման կենտրոնի կեցության պայմանների, անձեռնմխելիությունների և արտոնությունների մասին համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի քննության առիթը Հանրապետության Նախագահի՝ 2016 թվականի մայիսի 30-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով սույն գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Հանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով համաձայնագիրը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց** .

1. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության միջև հայ-ռուսական մարդասիրական արձագանքման կենտրոնի կեցության պայմանների, անձեռնմխելիությունների և արտոնությունների մասին համաձայնագիրն (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) ստորագրվել է 2016 թվականի մարտի 18-ին՝ Երևանում:

Համաձայնագրի նպատակն է սահմանել 2015 թվականի մայիսի 19-ի՝ «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության միջև հայ-ռուսական մարդասիրական արձագանքման կենտրոնի ստեղծման մասին» համաձայնագրով ստեղծված հայ-ռուսական մարդասիրական արձագանքման կենտրոնի (այսուհետ՝ Կենտրոն) կեցության պայմանները, անձեռնմխելիությունները և արտոնությունները:

«Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության միջև հայ-ռուսական մարդասիրական արձագանքման կենտրոնի ստեղծման մասին» համաձայնագիրը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի կողմից վավերացվել է 2015 թվականի հունիսի 22-ի ԱԺՈ-164-Ն որոշմամբ:

2. Համաձայնագրով սահմանվում է, որ Կենտրոնի տարածքները և գույքն անձեռնմխելի են և օգտվում են խուզարկության, բռնագրավման, կալանքի և ցանկացած կատարողական գործողությունների կիրառման անձեռնմխելիությունից: Միաժամանակ, Կենտրոնի արխիվները և փաստաթղթերն անձեռնմխելի են: Համաձայնագրի համաձայն՝ Կենտրոնի պաշտոնական թղթակցությունը նույնպես անձեռնմխելի է և ենթակա չէ ոչ հրապարակման, ոչ առգրավման (հոդվ. 2):

3. Համաձայնագրով Կենտրոնին իրավունք է վերապահվում իր տարածքներում և Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինների հետ համաձայնեցված այլ վայրերում անցկացնելու համաժողովներ, սեմինարներ, դասընթացներ և այլ միջոցառումներ՝ հրավիրելով երրորդ պետությունների, միջազգային և այլ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների (հոդվ. 6):

4. Ըստ Համաձայնագրի՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում Կենտրոնն իրավունք ունի՝

- օրենքով սահմանված կարգով ստանալ ցանկացած արտարժույթ, տիրապետել, օգտագործել և տնօրինել այն,

- ցանկացած բանկում և ցանկացած արժույթով ունենալ հաշիվներ, տնօրինել դրանք,

- օրենքով սահմանված կարգով ստանալ միջոցներ՝ ցանկացած տեսակի հիմնադրամներ ստեղծելու համար և տնօրինել դրանք,

- օրենքով սահմանված կարգով փոխանցել իր հիմնադրամները, արտարժույթը մի երկրից մյուսը կամ ՀՀ սահմաններում (հոդվ. 9):

5. Համաձայնագրով Կենտրոնի ռուսական անձնակազմի մշտական և ժամանակավոր ներկայացուցիչները և նրանց ընտանիքների անդամները Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվելու ընթացքում օգտվում են անձնական, բնակարանի, գույքի և անձնական օգտագործման տրանսպորտային միջոցի անձեռնմխելիության իրավունքից, ինչպես նաև 1961 թվականի ապրիլի 18-ի՝ «Դիվանագիտական հարաբերությունների մասին» Վիեննայի կոնվենցիային համապատասխան Հայաստանի Հանրապետությունում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանատան վարչատեխնիկական անձնակազմին տրամադրվող արտո-

նություններից և անձեռնմխելիությունից, ազատ են միգրացիայի սահմանափակումներից (հոդվ. 11):

6. Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությունը, մասնավորապես, ստանձնում է հետևյալ պարտավորությունները.

- ՀՀ կառավարության և ՀՀ իրավասու մարմինների միջոցով ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները Կենտրոնի տարածքներում անվտանգության, աշխատանքի նորմալ պայմանների ապահովման և իրավախախտումների կանխարգելման, ինչպես նաև Կենտրոնի տարածքների պատշաճ ապահովման և սպասարկման համար (հոդվ. 3 և 4),

- Կենտրոնին իր գործունեության իրականացման ընթացքում տրամադրել ոչ պակաս բարենպաստ ռեժիմ, քան այն ռեժիմն է, որը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից տրամադրվում է օտարերկրյա պետությունների դիվանագիտական ներկայացուցչություններին՝ փոստային, հեռագրային, ֆաքսային, ֆաքսիմիլային, հեռախոսային և կապի այլ միջոցների սարքավորումների տեղադրման և շահագործման ժամանակ, ինչպես նաև՝ կապված համապատասխան ծառայություններից օգտվելու սակագների հետ (հոդվ. 5),

- Կենտրոնի գործունեության ապահովման համար նախատեսված ապրանքների ներմուծման և արտահանման ժամանակ Կենտրոնին ազատել բոլոր տեսակի մաքսային տուրքերի, հարկերի վճարումից և դրանց հետ կապված գանձումներից և վճարներից, իսկ եթե չկան լուրջ հիմքեր ենթադրելու, որ ապրանքների ներմուծումն ու արտահանումն արգելված են օրենքով կամ կանոնակարգվում են Հայաստանի Հանրապետության սանիտարահիգիենիկ կանոններով, ապա ներմուծման և արտահանման ժամանակ այդ ապրանքներն ազատել մաքսային գնումից (հոդվ. 7),

- Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ազատել Կենտրոնին և նրա գույքի մասով գանձվող բոլոր տեսակի հարկերից, տուրքերից և վճարներից, իսկ Կենտրոնի գործունեության համար նախատեսված ապրանքների ու ծառայությունների համար ազատել նաև ավելացված արժեքի հարկի և ակցիզային հարկի վճարումից (հոդվ. 8),

- Կենտրոնի ռուսական անձնակազմի մշտական և ժամանակավոր ներկայացուցիչներին և նրանց ընտանիքների անդամներին ազատել բոլոր տեսակի հարկերից, այդ թվում՝ Հայաստանի Հանրապետությունում գործող այս կամ այն սոցիալական ապահովության համակարգով վճարներից (հոդվ. 10),

- Կենտրոնի ռուսական անձնակազմի մշտական և ժամանակավոր ներկայացուցիչներին և նրանց ընտանիքների անդամներին տալ համապատասխան վկայական, որը հաստատում է նրանց անձը (հոդվ. 13),

- Կենտրոնի ռուսական անձնակազմի մշտական և ժամանակավոր ներկայացուցիչներին և նրանց ընտանիքների անդամներին տրամադրել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ազատ և անարգել տեղաշարժման իրավունք՝ բացառությամբ այն օբյեկտների և տարածքների, որոնց այցելության համար, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան, պահանջվում է հատուկ թույլտվություն (հոդվ. 14),

- Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինների միջոցով Կենտրոնին ցուցաբերել անհրաժեշտ աջակցություն ռուսական անձնակազմի մշտական և ժամանակավոր ներկայացուցիչների և նրանց ընտանիքների անդամների համար բնակարանի ընտրության և վարձակալման, նրանց բժշկական սպասարկման և այլ սոցիալ-կենցաղային խնդիրների լուծման հարցում (հոդվ. 15),

- Կենտրոնի կարիքների համար Հայաստանի Հանրապետության տարածք ներմուծվող ավտոտրանսպորտը և հատուկ տեխնիկան գրանցել Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինների կողմից՝ համապատասխան սերիայի դիվանագիտական համարանիշների տրամադրմամբ (հոդվ. 19) և այլն:

7. Համաձայնագրի 22-րդ և 23-րդ հոդվածների համակարգային վերլուծության արդյունքներից ելնելով Մահմանադրական դատարանն արձանագրում է, որ՝

ա) Հայաստանի Հանրապետությունն իր տարածքում Կենտրոնի տեղակայման հետևանքով չի կրում միջազգային իրավական պատասխանատվություն Կենտրոնի և նրա պաշտոնատար անձանց գործողությունների

համար, բացառությամբ այն պատասխանատվության, որ Հայաստանի Հանրապետությունը կրում է որպես Կենտրոնի մասնակից պետություն,

բ) Կենտրոնը և սույն Համաձայնագրով համապատասխան արտոնություններից ու անձեռնմխելիությունից օգտվող անձինք պարտավոր են հարգել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությունը և ազգային ավանդույթները,

գ) սույն Համաձայնագրով համապատասխան արտոնություններից ու անձեռնմխելիությունից օգտվող անձինք պարտավոր են չմիջամտել Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերին:

8. Մահմանադրական դատարանը գտնում է, որ Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետության կողմից ստանձնված պարտավորությունները համահունչ են Հայաստանի Հանրապետության Մահմանադրության 13-րդ հոդվածով ամրագրված միջազգային իրավունքի հիման վրա բոլոր պետությունների հետ բարիդրացիական, փոխշահավետ հարաբերությունների հաստատմանն ուղղված Հայաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքականության իրականացման նպատակներին:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության Մահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետով, 102-րդ հոդվածի առաջին և չորրորդ մասերով, «Մահմանադրական դատարանի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 63, 64 և 72-րդ հոդվածներով, Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. 2016 թվականի մարտի 18-ին Երևանում ստորագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության միջև հայ-ռուսական մարդասիրական արձագանքման կենտրոնի կեցության պայմանների, անձեռնմխելիությունների և արտոնությունների մասին համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Հայաստանի Հանրապետության Մահմանադրությանը:

2. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Գ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

3 հունիսի 2016 թվականի
ՍԴՈ-1280